

Przychody, koszty i wynik finansowy gospodarki łowieckiej na przykładzie ośrodków hodowli zwierzyny Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krakowie w sezonach łowieckich 2006/07 – 2010/11

Marcin Piszczek, Anna Janusz, Olga Maj

Abstrakt: Celem pracy było określenie wielkości i struktury przychodów oraz kosztów, przychodów, a także wyniku finansowego i jednostkowego wyniku finansowego gospodarki łowieckiej w Ośrodkach Hodowli Zwierzyny (OHZ) w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych (RDLP) w Krakowie w sezonach łowieckich 2006/07-2010/11. Badaniami objęto 8 OHZ, zarządzających 9 obwodami łowieckimi o łącznej powierzchni 87 189 ha. Na poziomie dyrekcji i poszczególnych ośrodków zostały obliczone przychody gospodarki łowieckiej oraz koszty ponoszone na jej prowadzenie, z uwzględnieniem nakładów ewidencjonowanych w działalności ubocznej i podstawowej, a następnie określono ich strukturę. W rezultacie został obliczony wynik finansowy w oparciu o koszty i przychody księgowane w działalności ubocznej, pomniejszony o wydatki na ochronę lasu przed zwierzyną

Wynik finansowy gospodarki łowieckiej we wszystkich latach badanego okresu był ujemny. Wysokość deficytu zależała w pierwszej kolejności od wysokości kosztów ochrony lasu przed zwierzyną, które są zmienne i zależą od wielkości powierzchni podlegających w danym roku odnowieniu i gradzeni, a także od surowości zim. W 2007 roku przychody były najwyższe, a strata była bardzo zbliżona do odnotowanej w 2006 roku, gdy przychody były najniższe.

Gospodarka łowiecka prowadzona przez OHZ PGL LP na terenie RDLP Kraków w sezonach łowieckich 2006/07-2010/11 była nierentowna. Należy jednak podkreślić, że gospodarowanie populacjami zwierzyny łownej i prowadzenie gospodarki łowieckiej zgodnie z obowiązującym prawem jest obligatoryjne. Na zarządcach gospodarstwa leśnego i obwodów łowieckich ciąży obowiązek zachowania i doskonalenia populacji zwierzyny łownej.

Gospodarstwo leśne współfinansuje gospodarowanie zwierzyną, poprzez tworzenie biotopów właściwych dla jej występowania i ponoszenie strat z tytułu jej zerowania oraz kosztów ochrony lasu przed zwierzyną.

Analizując strukturę kosztów i wyniku finansowego można stwierdzić, że ograniczanie deficytu gospodarki łowieckiej w RDLP Kraków może być dokonane przede wszystkim przez zwiększenie nakładów na zagospodarowanie obwodów łowieckich, co pozwoli zredukować szkody w gospodarstwie leśnym, nakłady na odszkodowania w uprawach rolnych oraz wydatki na ochronę lasu przed zwierzyną.

Słowa kluczowe: gospodarka łowiecka, przychody, koszty, wynik finansowy, RDLP Kraków

Abstract. Revenues, expenses and financial result of hunting economy on example of hunting units in Regional Directorate Kraków of National Forest Holding ‘States Forests’ in hunting seasons 2006/07-2010/11. The aim of the research was to state the amount and structure of revenues and expenses, as well as financial result and unitary financial result of hunting economy in chosen forest inspectorates managed by Regional Directorate in Kraków (a part of National Forest Holding “States Forests”) in hunting periods 2006/07-2010/11. The research were conducted in 9 hunting units, managed by 9 forest inspectorates. Total investigated area amounted at 87 189 ha.

On the level of the management and individual centres a calculated income of the wildlife management and costs incurred for its leading, including the expenditure recorded in primary and secondary activities, and then determined their structure. As a result was calculated financial result, based on costs and incomes recorded in the primary activities, reduced by expenses on the protection of forest against the game.

The financial result of hunting economy in whole researched period was negative. Costs of forest protection against game highly influenced on the value of balance sheet loss. These costs are variable and depended on size of area being reforested and fenced in a given year, as well as winter’s fierceness. The value of revenues had less influence on financial result. Hunting economy in forest inspectorates of Regional Directorate Kraków (National Forest Holding ‘State Forests’) in researched period was not profitable. It is necessary to underline, that wildlife management in forestry is compulsory according to Wildlife Management Act, Forestry Act and Nature Protection Act. The duty of conservation and development of wildlife population rest on forestry managers (forest inspectors) as well as hunting units managers (gamekeepers).

The forest farm co- finance wildlife management by conservation and creation suitable biotopes and by incurring extraordinary losses caused by preyed game as well as by incurring extraordinary costs of forest protection against wildlife (e.g. fencing reforested areas).

Key words: hunting economy, revenues, costs, financial result, Regional Directorate of National Forest Holding in Kraków

Wstęp

Prowadzenie gospodarki łowieckiej w jednostkach organizacyjnych Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (PGL LP) jest dużym wyzwaniem dla każdego zarządcy obwodu łowieckiego z uwagi na jej dualistyczny charakter. Musi ona bowiem sprostać zarówno wymaganiom stawianym przez przyrodę, na straży których stoją ustawy: Prawo łowieckie (Ustawa 1995) oraz O ochronie przyrody (Ustawa 2004), jak również rygorystycznym zasa-

dom ekonomii. Gospodarka łowiecka prowadzona przez jednostki organizacyjne PGL LP w Ośrodkach Hodowli Zwierzyny (OHZ), zarządzającymi obwodami łowieckimi wyłączonymi z wydzierżawienia. Według przepisów o prowadzeniu gospodarki finansowej w PGL LP zawartych w Rozporządzeniu Rady Ministrów (1994 r.) należy do działalności ubocznej, co narzuca jej wymóg samofinansowania.

Według wspomnianego wyżej Rozporządzenia... zarówno koszty, jak i przychody z gospodarki łowieckiej księguje się w działalności ubocznej nadleśnictw, w które zarządzają OHZ. Nadleśnictwo prowadzące OHZ ponosi także nakłady na wynagrodzenia i świadczenia dla pracowników Służby Leśnej, których praca jest bezpośrednio związana z gospodarką łowiecką oraz na ochronę lasu przed zwierzyną. Są one ewidencjonowane w ramach kosztów działalności podstawowej, co zniekształca rzeczywisty obraz nakładów i wyniku finansowego gospodarki łowieckiej w OHZ PGL LP.

Należy podkreślić, że gospodarowanie populacjami zwierzyny łownej i prowadzenie gospodarki łowieckiej zgodnie z obowiązującym prawem jest obligatoryjne. Na zarządcach gospodarstwa leśnego i obwodów łowieckich ciąży obowiązek zachowania i doskonalenia populacji zwierzyny łownej.

Cel pracy

Celem badań było określenie przychodów, kosztów, wyniku finansowego i jednostkowego wyniku finansowego gospodarki łowieckiej w ośrodkach hodowli zwierzyny prowadzonych przez nadleśnictwa w ramach OHZ na terenie RDLP w Krakowie. Określono wielkość oraz strukturę kosztów i przychodów ewidencjonowanych w ramach prowadzonej przez badane jednostki organizacyjne PGL LP działalności ubocznej. Zbadano także koszty ochrony lasu przed zwierzyną, które są związane z prowadzeniem gospodarki łowieckiej, lecz ewidencjonowane poza działalnością uboczną – w działalności podstawowej. Nie określono kosztów utrzymania pracowników Służby Leśnej związanych z prowadzeniem gospodarki łowieckiej, ponieważ w jednostkach RDLP Kraków takie zadania pełnią leśniczowie rewirowi i trudno było ustalić odsetek wynagrodzenia oraz innych świadczeń, przypadający na wykonywanie obowiązków związanych z gospodarką łowiecką. Celem było także obliczenie wyniku finansowego gospodarki łowieckiej oraz jednostkowego wyniku gospodarki łowieckiej, w dwóch wariantach: jako różnicy przychodów i kosztów ewidencjonowanych w ramach działalności ubocznej, a także jako różnicy przychodów i kosztów ewidencjonowanych w ramach działalności ubocznej, pomniejszonych o nakłady na ochronę lasu przed zwierzyną.

Metodyka badań

Pierwotnym źródłem danych były konta nadleśnictw prowadzących OHZ na terenie RDLP w Krakowie. Koszty ewidencjonowane w ramach działalności ubocznej – związanej bezpośrednio z prowadzeniem gospodarki łowieckiej były księgowane na kontach syntetycznych: 520-526 – koszty pozyskania i sprzedaży w stanie nieprzerobionym ubocznych produktów leśnych, 712 – koszty sprzedaży działalności ubocznej.

Koszty ewidencjonowane w ramach działalności podstawowej, to koszty ochrony lasu przed zwierzyną (księgowane w zespole 5, w ramach konta 510 – zagospodarowanie lasu, na koncie syntetycznym 5104 – ochrona lasu przed czynnikami szkodliwymi),

Przychody z tytułu prowadzenia gospodarki łowieckiej, księgowane były na koncie 702 (przychody ze sprzedaży działalności ubocznej).

Dane zebrano dla sezonów łowieckich 2006/07-2010/11 w nadleśnictwach posiadających OHZ, po wprowadzeniu do arkusza MS Excel zostały obliczone:

- sumaryczne przychody gospodarki łowieckiej (konto 702),
- sumaryczne koszty prowadzenia gospodarki łowieckiej z uwzględnieniem nakładów księgowanych w działalności podstawowej (konta 520-526, 712 oraz konto 5104),
- wynik finansowy gospodarki łowieckiej, realizowanej w ramach działalności ubocznej jako różnica pomiędzy przychodami (konto 702), a kosztami (konta 520-526 oraz 712),
- wynik finansowy pomniejszony ochrony lasu przed zwierzyną (konto 5104).

Należy podkreślić, że pewna uznaniowość w księgowaniu kosztów i przychodów gospodarki łowieckiej na kontach nadleśnictw posiadających OHZ utrudniała przeprowadzenie badań i precyzyjną analizę uzyskanych wyników.

Charakterystyka obiektu badań

Badania przeprowadzono w 8 Ośrodkach Hodowli Zwierzyny, które prowadzi 9 nadleśnictw, zarządzających 9 obwodami łowieckimi, przy czym dwa nadleśnictwa: Piwniczna i Stary Sącz prowadziły wspólny OHZ w jednym obwodzie, zaś Nadleśnictwo Miechów administrowało dwoma obwodami. Łączna powierzchnia badanych obwodów wynosiła 87 189 ha, zaś powierzchnia leśna 48 943 ha i stanowiła 56% powierzchni całkowitej (tab. 1).

Tab. 1. Charakterystyka OHZ na terenie RDLP Kraków

Table 1. Characteristics of hunting units in Regional Directorate Kraków

Zarządca, nadleśnictwo Forest inspectorate	Numer obwodu Number of hunting unit	Powierzchnia obwodu [ha] Area [ha]	Powierzchnia leśna/Forest area		Grunty polne i inne Agricultural area
			[ha]	[%]	
Dąbrowa Tarnowska	86	10 075,00	6 084,00	61,00	3 991,00
Gorlice	213	4 873,00	3 990,00	82,00	883,00
Krościenko	253	9 799,00	4 057,00	42,00	5 742,00
Łosie	216	5 835,00	2 844,00	49,00	2 991,00
Miechów	2	4 495,00	1 118,00	26,00	3 377,00
	3	4 881,00	1 346,00	29,00	3 535,00
	Razem	9 376,00	2 464,00	28,00	6 912,00
Nawojowa	237	7 526,00	5 501,00	75,00	2 025,00
Niepołomice	68	19 811,00	11 052,00	56,00	8 759,00
Piwniczna/ Stary Sącz	243	19 894,00	12 951,00	66,00	6 943,00

Źródło: opracowanie własne

Największe znaczenie gospodarcze mają sarny, jelenie, dziki, zające, bażanty, kuropatwy, lisy, piżmaki oraz zwierzyna drobna zające, kuropatwy bażanty, dzikie kaczki, słonki, grzywacze, dzikie gęsi, czaple, łyski, kuny, tchórze, lisy, borsuki i jenoty. W OHZ Dąbrowa Tarnowska od 1996 roku jest prowadzony ośrodek adaptacyjny dla dzikich zwierząt które były hodowane w niewoli. Po zaadoptowaniu się do życia w naturze zwierzęta te są wypuszczane na wolność. Łowiska na terenie OHZ Łosie oraz Piwniczna/Stary Sącz są ostoją chronionych prawem dużych drapieżników – wilka i rysia, których łączna liczba przekracza 50 sztuk.

Wyniki

Przychody gospodarki łowieckiej

Średnie roczne przychody gospodarki łowieckiej w OHZ RDLP Kraków, w badanym okresie były zmienne i wahały się od 106,0 tys. zł (2006/2007) do 171,5 tys. zł (2007/2008) (tab. 2). W strukturze przychodów najważniejszą rolę odgrywała sprzedaż: tusz zająca 75,4% i sprzedaż polowań wnosząca 15,4%. Pozostałą część stanowiły „inne przychody” (np. wynajem kwater myśliwskich) – 9,2% (ryc. 1).

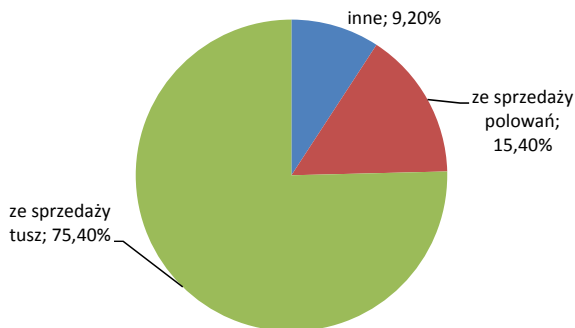
Tab. 2. Przychody ogółem (zł) OHZ na terenie RDLP Kraków w sezonach łowieckich 2006/07- 2010/11
Table 2. Total revenues (PLN) in hunting units of Regional Directorate Kraków in hunting seasons 2006/07- 2010/11

Nadleśnictwo/ sezon łowiecki Forest inspectorate/ hunting season	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	Średnia Average
Dąbrowa Tarnowska	139 353,89	184 993,13	175 822,86	162 400,02	167 754,60	166 063,10
Gorlice	59 301,58	71 614,54	96 279,10	58 611,78	78 864,96	72 934,39
Krościenko	38 833,01	62 074,58	27 417,51	41 674,07	64 640,24	46 927,88
Łosie	76 389,05	95 071,19	101 541,92	42 136,77	61 499,30	75 327,65
Miechów	10 150,67	42 916,84	46 834,85	57 478,03	35 662,51	38 608,58
Nawojowa	86 531,28	135 013,03	92 673,67	98 950,28	76 697,46	97 973,14
Niepołomice	304 626,58	575 217,36	337 806,71	294 157,89	284 820,97	359 325,90
Piwniczna/ Stary Sącz	132 850,54	205 664,55	191 094,39	224 272,70	278 002,05	206 376,85
Średnia/Average	106 004,58	171 570,65	133 683,88	122 460,19	130 991,64	

Źródło: opracowanie własne

Tylko w OHZ Dąbrowa Tarnowska struktura przychodów odbiegała od średniej uzyskanej dla całej RDLP w Krakowie. W tym OHZ przychody ze sprzedaży polowań stanowiły 48,0%, przychody ze sprzedaży tusz – 43,5%, a pozycja „inne” – 8,5%. OHZ Dąbrowa Tarnowska

dysponuje dobrej jakości zwierzyną, jest profesjonalnie zarządzany i większość realizowanych w nim polowań ma charakter komercyjny, stąd wysoki udział sprzedaży polowań w strukturze przychodów. Podobne warunki mają OHZ Piwniczna/Stary Sącz, OHZ Łosie, OHZ Krościenko oraz OHZ Niepołomice, posiadające w ofercie zwierzynę grubą, jednak w tych jednostkach udział przychodów ze sprzedaży polowań nie przekracza 21,8% (OHZ Piwniczna/Stary Sącz)

Ryc. 1. Struktura przychodów (%) w RDLP Kraków, średnia z sezonów łowieckich 2006/07 – 2010/11
Fig. 1. Revenues' structure (%) in hunting units of Regional Directorate Kraków, average of hunting seasons 2006/07 – 2010/11

Koszty gospodarki łowieckiej ewidencjonowane w działalności ubocznej i koszty ochrony lasu

Koszty gospodarki łowieckiej, ewidencjonowane w działalności ubocznej, w nadleśnictwach RDLP Kraków, w badanym okresie wynosiły średnio od 89,7 tys. zł (2006/2007) do 117,5 tys. zł (2008/2009) i odznaczały się znaczną zmiennością (tab.2).

W strukturze kosztów w analizowanym okresie największe znaczenie miały nakłady finansowe ponoszone były na odszkodowania łowieckie – 30,6%. Na drugim miejscu znajdowało się dokarmianie zwierzyny – 15,2%, na trzecim zagospodarowanie obwodu – 12,8%, a następnie poprawa naturalnych warunków bytowania zwierzyny – 9,0%. Suma tych trzech ostatnich pozycji była większa od wartości odszkodowań łowieckich. Organizacja polowań stanowiła 12,0%. Pozycja inne, w której ewidencjonowane były różne koszty, np. utrzymanie kwater łowieckich, osiągnęła 9,7%. Wynagrodzenia stanowiły 5,8%, natomiast ekwiwalent to 5,1% (ryc. 2).

Udział najważniejszej pozycji – odszkodowań łowieckich w badanych OHZ był zmienny. W części jednostek był zbliżony do średniej dla RDLP, były to OHZ: Krościenko (32,3%), Łosie (34,9%), Niepołomice (31,0%). W dwóch OHZ: Gorlice (5,7%) i Nawojowa (14,7%) koszty odszkodowań łowieckich były znacząco niższe, co było związane z dużymi nakładami na poprawę naturalnych warunków bytowania zwierzyny oraz dokarmianie zwierzyny, które istotnie zmniejszyły nakłady na odszkodowania. Najwyższe nakłady na odszkodowanie łowieckie poniósł OHZ Piwniczna/Stary Sącz – 43,6%, w którym poniesiono bardzo małe koszty na dokarmianie zwierzyny i poprawę naturalnych warunków bytowania zwierzyny. Ciekawe wyniki w zakresie struktury kosztów odnotowano w OHZ Miechów, w którym wydatki na odszkodowania stanowiły tylko 24,0% i towarzyszyły im stosunkowo wysokie nakłady na

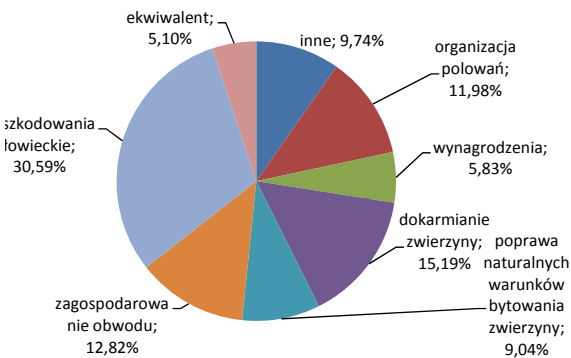
dokarmianie zwierzyny. OHZ Miechów zarządza obwodami polnymi, co wskazuje na wyższe zagrożenie od szkód powodowanych przez zwierzynę w uprawach rolnych, jednak ich niski poziom był także związany z brakiem jeleni.

Tab. 3. Koszty ogółem (zł) ponoszone przez OHZ na terenie RDLP Kraków w sezonach łowieckich 2006/07 – 2010/11

Table 3. Total costs (PLN) in hunting units of Regional Directorate Kraków in hunting seasons 2006/07 – 2010/11

Nadleśnictwo/ sezon łowiecki Forest inspectorate/ hunting season	2006/07	2007/08	i 2008/09	2009/10	2010/11	Średnia Average
Dąbrowa Tarnowska	112 460,61	117 298,57	139 924,02	123 348,59	126 363,85	123 879,13
Gorlice	43 029,58	42 948,03	51 684,67	34 025,70	86 133,44	51 564,28
Krościenko	63 102,20	40 670,99	57 197,39	28 601,24	37 674,86	45 449,34
Łosie	67 733,09	75 455,81	86 664,15	64 510,39	55 934,73	70 059,63
Miechów	25 102,02	81 105,33	25 307,21	44 678,33	56 053,47	46 449,27
Nawojowa	58 839,23	96 060,94	88 527,97	96 749,79	72 677,59	82 571,10
Niepołomice	221 047,02	241 783,88	298 715,48	184 815,61	211 564,01	231 564,01
Piwniczna/ Stary Sącz	126 070,52	154 031,51	191 675,99	202 790,92	262 684,45	187 450,68
Średnia Average	89 673,03	106 169,38	117 462,11	97 440,07	113 622,56	

Źródło: opracowanie własne

Ryc. 2. Struktura kosztów (%) w RDLP Kraków, średnia z sezonów łowieckich 2006/07 -2010/11

Fig. 2. Costs structure (%) in hunting units of Regional Directorate Kraków, average of hunting seasons 2006/07 – 2010/11

Tab. 4. Koszty ochrony lasu (tys. zł) przed zwierzyną ponoszone przez OHZ na terenie RDLP Kraków w sezonach łowieckich 2006/07 – 2010/11

Table 4. Forest protection costs against game (thos. PLN) in hunting units of Regional Directorate Kraków in hunting seasons 2006/07 – 2010/11

OHZ/Sezon łowiecki Hunting unit/hunting season	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11
Dąbrowa Tarnowska	73,00	168,76	218,49	187,70	85,28
Gorlice	67,22	93,20	80,11	65,40	67,20
Krościenko	48,00	51,00	58,00	45,82	42,91
Łosie	36,50	37,00	33,70	46,30	37,80
Miechów	20,10	17,00	29,36	26,28	37,18
Nawojowa	34,50	39,30	40,20	44,37	52,39
Niepołomice	194,00	250,00	180,00	162,00	251,00
Piwiczna/Stary Sącz	64,15	62,61	118,85	97,30	5,00*

* koszty pochodzą tylko z Nadleśnictwa Stary Sącz

Źródło: opracowanie własne

Koszty ochrony lasu przed zwierzyną w badanych sezonach łowieckich są nieznacznie mniejsze od kosztów prowadzenia gospodarki łowieckiej ewidencjonowanych w ramach działalności ubocznej. (tab. 4, tab. 5). Najniższe koszty ochrony lasu przed zwierzyną odnotowano w sezonie łowieckim 2006/07 – 437,47 tys. zł, zaś najwyższe w sezonie łowieckim 2008/09 – 758,71 tys. zł.

Wynik finansowy

Wynik finansowy gospodarki łowieckiej uzyskany jako różnica przychodów i kosztów, ewidencjonowanych w ramach działalności ubocznej był na ogół dodatni. W sezonie łowieckim 2006/2007 dwa OHZ odnotowały wynik ujemny, zaś w pozostałych analizowanych sezonach, taka sytuacja występowała w jednym OHZ. Trzykrotnie ujemny wynik finansowy odnotowano w OHZ Miechów, dwukrotnie w OHZ Krościenko i raz w OHZ Łosie.

Wynik finansowy gospodarki łowieckiej jako działalności ubocznej w RDLP Kraków był w całym badanym okresie dodatni i wahał się od 129, 77 tys zł w sezonie łowieckim 2008/09 do 523, 21 tys zł w sezonie łowieckim 2007/08. Wyższy dodatni wynik finansowy był spowodowany wyższymi przychodami, ponieważ koszty wykazywały niewielką zmienność w badanym okresie. Jednostkowy wynik finansowy gospodarki łowieckiej jako działalności ubocznej wahał się od 1,49 zł/ha do 6,00 zł/ha (tab. 5).

Wynik finansowy gospodarki łowieckiej skorygowany o koszty ochrony lasu przed zwierzyną był ujemny. Wyjątkiem był OHZ Niepołomice w sezonie łowieckim 2007/2008, gdzie dzięki bardzo wysokim przychodom uzyskano dodatni wynik finansowy po odjęciu kosztów ochrony lasu przed zwierzyną. Największy deficyt odnotowano w sezonie łowieckim 2008/09

– niemal 630 tys. zł, a najmniejszy w sezonie łowieckim 2007/08 – niespełna 200 tys. zł Jednostkowy wynik finansowy gospodarki łowieckiej po odjęciu kosztów ochrony lasu przed zwierzyną był ujemny i wynosił od –2,24 zł/ha do –7,21 zł/ha (tab. 5). Można przyjąć, że na obszarze RDLP Kraków nadleśnictwa współfinansują prowadzenie gospodarki łowieckiej i gospodarowanie populacjami zwierzyny łownej w kwocie nie mniejszej niż 2,24 zł/ha.

Tab. 5. Koszty, przychody, wynik finansowy i jednostkowy wynik finansowy gospodarki łowieckiej w OHZ na terenie RDLP Kraków w sezonach łowieckich 2006/07 – 2010/11

Table 5. Costs, revenues, financial result and unit financial result of hunting economy in hunting units of Regional Directorate Kraków in hunting seasons 2006/07 – 2010/11

RDLP Kraków/Sezon łowiecki Regional Directorate Kraków/ Hunting season	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11
Przychody z gospodarki łowieckiej (zł) Revenues of hunting economy (PLN)	848 037	1 372 565	1 069 471	979 682	1 047 933
Koszty prowadzenia gospodarki łowieckiej jako działalności ubocznej (zł) Costs of hunting economy (PLN)	717 384	849 355	939 697	779 521	908 980
Wynik finansowy gospodarki łowieckiej jako działalności ubocznej (zł) Financial result of hunting economy (PLN)	130 653	523 210	129 774	200 161	138 953
Jednostkowy wynik finansowy gospodarki łowieckiej jako działalności ubocznej (zł/ha) Unit financial result of hunting economy (PLN/ha)	1,50	6,00	1,49	2,29	1,59
Koszty ochrony przed zwierzyną (zł) Cost of forest protection against game (PLN)	437 470	718 870	758 710	675 170	578 760
Wynik finansowy gospodarki łowieckiej jako działalności ubocznej pomniejszony o koszty ochrony lasu przed zwierzyną (zł) Total financial result of hunting economy reduced by cost of forest protection against game (PLN)	–306 817	–195 660	–629 000	–475 009	–439 807
Jednostkowy wynik finansowy gospodar- ki łowieckiej jako działalności ubocznej pomniejszony o koszty ochrony lasu przed zwierzyną (zł/ha) Total unit financial result of hunting eco- nomy reduced by cost of forest protection against game (PLN/ha)	–3,52	–2,24	–7,21	–5,45	–5,04

Źródło: opracowanie własne

Podsumowanie

Zmniejszenie kosztów prowadzenia gospodarki łowieckiej powinno być realizowane poprzez racjonalne gospodarowanie nimi. Należy zwiększyć nakłady na łowieckie zagospodarowanie obwodu, co przyczyni się do redukcji kosztów odszkodowań i całkowitych.

Aby poprawić wynik finansowy OHZ powinny starać się zwiększać przychody ze sprzedaży polowań poprzez pełną ich komercjalizację.

Ponieważ gospodarstwo leśne współfinansuje finansuje gospodarkę łowiecką poprzez koszty ochrony lasu należy rozważyć możliwość zmiany rozwiązań legislacyjnych w zakresie przepisów dotyczących gospodarki finansowej w PGL LP. Postulowana zmiana polega na przeniesieniu gospodarki łowieckiej do działalności podstawowej. Wydaje się, że proponowana modyfikacja jest także zgodna z duchem ustawy „Prawo łowieckie” oraz ustawy „O ochronie przyrody”.

Literatura

Ustawa 1995. Ustawa z dn. 13 października 1995 r. Prawo Łowieckie, Dz. U. Nr 147 poz.713, 1995 wraz z późniejszymi zmianami.

Ustawa 2004. Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004, z późniejszymi zmianami, tekst ujednolicony, Dz. U z 2009, nr 151, poz. 1220.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 1994 r. *w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe*, Dz. U. Nr 134, poz. 692, 1994

Marcin Piszczek, Anna Janusz, Olga Maj

Katedra Szczegółowej Hodowli Lasu,
Wydział Leśny, Uniwersytet Rolniczy w Krakowie
rlpischcz@cyf-kr.edu.pl, a.janusz@urkrakow.pl